

สัญญากู้ยืมเงิน*

ลักษณะของสัญญากู้ยืมเงิน

สัญญากู้ยืมเงินเป็นสัญญาใช้สิ่งเปลืองประเภทหนึ่ง ซึ่งผู้ให้ยืมโอนกรรมสิทธิ์ในเงินที่ยืมนั้นตามจำนวนที่กำหนดไปให้แก่ผู้ยืมและผู้ยืมตกลงว่าจะคืนเงินจำนวนเดียวกันกับที่ยืมพร้อมดอกเบี้ยตามที่คู่สัญญาตกลงกันหรือตามที่กฎหมายกำหนด

ข้อสังเกต

๑. การกู้ยืมเงินเกินกว่าห้าสิบบาทขึ้นไป หากมิได้มีหลักฐานแห่งการกู้ยืมเป็นหนังสืออย่างใดอย่างหนึ่งก็ไม่สามารถฟ้องร้องบังคับคดีได้ (ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๖๕๓)

๒. อัตราดอกเบี้ย ห้ามมิให้คิดดอกเบี้ยเกินกว่าร้อยละห้าต่อปี หากกำหนดเกินกว่านั้นให้ลดลงมาเป็นร้อยละห้าต่อปี (ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๖๕๔) นอกจากนี้ ตามพระราชบัญญัติห้ามเรียกดอกเบี้ยเกินอัตรา พ.ศ. ๒๔๗๕ ยังกำหนดไว้ว่าในกรณีที่มีการเรียกดอกเบี้ยเกินกว่าอัตราร้อยละห้าต่อปี ให้ดอกเบี้ยทั้งหมดตกเป็นโมฆะ

ห้ามมิให้มีการคิดดอกเบี้ยทบต้น เว้นแต่ เมื่อค้างชำระดอกเบี้ยไม่น้อยกว่าหนึ่งปี คู่สัญญาสามารถตกลงกันให้เอาดอกเบี้ยทบเข้ากับต้นเงินแล้วคิดดอกเบี้ยในจำนวนที่ทบเข้ากันนั้นก็ได้ อย่างไรก็ตาม มีบางกรณีที่สามารถคิดดอกเบี้ยทบต้นได้ เช่น สัญญาบัญชีเดินสะพัดหรือในการค้าขายอย่างอื่นทำนองเดียวกัน (ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๖๕๕)

๓. ในการทำสัญญากู้ยืม หากผู้กู้ยืมรับเอาสิ่งของหรือทรัพย์สินอย่างอื่นแทนเงินให้คิดเป็นหนี้เงินที่ต้องชำระเท่ากับราคาท้องตลาดแห่งสิ่งของหรือทรัพย์สินนั้น ในเวลาและ ณ สถานที่ส่งมอบ การตกลงกันเป็นอย่างอื่น ซึ่งขัดกับที่กล่าวมานี้ ย่อมตกเป็นโมฆะ (ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๖๕๖ วรรคหนึ่งและวรรคสาม)

๔. ในกรณีที่มีการชำระหนี้ โดยผู้ให้กู้ยืมรับเอาสิ่งของหรือทรัพย์สินอย่างอื่นแทนเงินที่กู้ยืมหนี้นั้นเป็นอันระงับไป โดยคิดเป็นจำนวนเท่ากับราคาท้องตลาดแห่งสิ่งของหรือทรัพย์สินนั้นในเวลาและ ณ สถานที่ส่งมอบ การตกลงกันเป็นอย่างอื่น ซึ่งขัดกับที่กล่าวมานี้ ย่อมตกเป็นโมฆะ (ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๖๕๖ วรรคสองและวรรคสาม)

๕. ในกรณีที่มีการคืนเงินที่กู้ยืมกันจะนำสืบถึงการใช้จ่ายเงินได้ ต่อเมื่อมีหลักฐานเป็นหนังสือลงลายมือชื่อผู้ให้ยืมมาแสดงหรือได้มีการคืนเอกสารอันเป็นหลักฐานแห่งการกู้ยืม หรือได้มีการแทงเพิกถอนลงในเอกสารนั้นแล้ว (ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๖๕๓ วรรคสอง)

---

* จัดทำโดยนายยงยุทธ ภูประดับกฤต นิตกร ๔ นางสาวพงษ์พิสัย วรรณราช นิตกร ๓ และนางสาวอรดา เขาวนั้วโรตม นิตกร ๓ ศูนย์ข้อมูลกฎหมายกลาง สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา